

Til EU miljøspecialudvalget og Miljøministeriet

Att: Christian Lundmark Jensen (clj@mim.dk), Jacob
Korreborg Andersen (jkand@mim.dk) og Anders
Fink (anfin@mim.dk)

10. august 2021

Høringsvar: Europa-Kommissionens meddelelse om en ny EU skovstrategi

Dansk Skovforening takker for muligheden for at fremsende bemærkninger til EU-kommissionens meddelelse om en ny EU skovstrategi. Vores bemærkninger skal ses i lyset af at høringen falder i sommerferieperioden uden mulighed for en grundig behandling i vores bagland. Vi skal derfor anbefale at denne runde skal ses som de første input til en dansk holdning til den nye EU skovstrategi og det vil være optimalt hvis et udkast til den danske holdning kan præsenteres og drøftes i Skovrådet inden den endeligt sendes til EU-Kommissionen.

Overordnede betragtninger

Vi hilser den nye EU skovstrategi velkommen og glæder os over at skovene og skovbrugets betydning for en bæredygtig udvikling, beskyttelse af biodiversitet og omstilling til en grøn økonomi anerkendes. Som det nævnes i strategiens konklusion, er skov og hele skovbrugssektoren en helt essentiel del af EU's samlede transformation til en moderne, klimaneutral, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi. Vi finder det dog ærgerligt, at vægten i skovstrategien med sit store fokus på biodiversitet er skæv i forhold til også at nå en målsætning om øget produktion af bæredygtigt produceret råtræ. Vi håber, at Danmark i sin holdning til strategien vil lægge vægt på en god balance, som det er afspejlet i det Danske nationale skovprogram.

Dansk Skovforening mener at strategien indeholder en lang række gode og fornuftige betragtninger og initiativer, som vi er enige i og støtter udfoldelsen af. Vi har i vores bemærkninger til strategien valgt at fremhæve de steder hvor vi finder, at strategien rammer ved siden af, eller områder som vi synes er særlig vigtige eller problematiske i en dansk kontekst.

EU-kommissionen udviser manglende forståelse for skovdrift

Dansk Skovforening synes, at strategiens indhold giver et billede af, at EU-kommissionen ikke tydeligt forstår skovdrift og skovene som produktionsapparat. Vi efterlades med et indtryk af, at

EU-Kommissionen ikke anerkender europæiske skovejere indsats og ekspertise på det niveau de fortjener. Den til tider skarpe opdeling i produkter med lang og kort levetid og de begrænsninger, der ønskes indført for særligt produkter med kort levetid, virker til tider kunstig. Samfundet har brug for alle de produkter der kan baseres på bæredygtige, fornybare ressourcer og som kan træde i stedet for begrænsede fossile ressourcer. Skovejere skal fx ifølge skovstrategien gives incitament til at dyrke træ til træprodukter med lang levetid (fokus på byggeri), men samtidig problematiseres brugen af stammer og hugstaffald til bioenergi, som forsøges løst gennem revision af VE-direktivet med betydelige stramninger i krav til biodiversitet. Dog er det positivt at det er tilføjet i strategien, at ikke alt træ kan anvendes til højværdi produkter og at der skal investeres i udvikling og innovation for anvendelse af restproduktionen fra højværdiprodukter, så de kan anvendes bedst muligt i forhold til fx at erstatte fossile kilder. Det håber vi at den danske regering vil notere og følge op på i national sammenhæng.

EU-Kommissionen skal respektere at skov er national kompetence

Skov er national kompetence og det er til hver en tid de enkelte lande som fastsætter og administrerer den skovlovgivning og de planer, som skal fremme og sikre en bæredygtig skovdrift. En fælles EU skovstrategi kan være et vigtigt redskab til at samle og koordinere de forskellige indsatser på andre af EU's kompetenceområder, der vil påvirke skovene og afveje forskellige interesser på en balanceret måde på vejen mod målet.

Dansk Skovforening har noteret, at i modsætning til det første udkast, er det flere steder fremhævet, at strategiens indhold skal gennemføres i fuld respekt for nærhedsprincippet og medlemsstaternes kompetence. Vi finder dog at EU-Kommissionen i Skovstrategien og de andre forslag til justering af EU lovgivningen i "fit for 55"-pakken tegner et ønske om detailstyring og detaljeringsgrad (fx krav til valg af skovdriftssystemer, kaskadebrug af træ og udnyttelse af heltræ til energi), der ikke respekterer at skov og skovlovgivning er national kompetence.

Skovenes bidrag til lokal økonomi og en træbaseret bioøkonomi (afsnit 2)

I afsnit 2 er beskrevet en lang række forskellige tiltag som skal fremme de socio-økonomiske forhold lokalt og booste den træbaserede bioøkonomi. Særligt positivt er det at strategien anerkender hvordan bæredygtigt producerede træprodukter med lang levetid kan bidrage til at nå målet om klimaneutralitet i LULUCF-sektoren. Dog synes vi at der mangler sammenhæng mellem ønsket om at fremme en træbaseret bioøkonomi (anvende mere træ til højværdiprodukter - møbler og byggeri) og forslaget til revideret LULUCF-direktiv, som risikerer at fremme en u hensigtsmæssigt øget lagring i skoven gennem forlængelse af omdriftstider. For detaljer henviser vi til vores høringsvar til det reviderede LULUCF-direktiv.

Strategien erkender, at for at øge udbuddet af træprodukter med lang levetid, er der behov for investeringer i hele trækæden og at de træforarbejdende industrier skal hjælpes for bedre at tilpasse sig til den skiftende og diverse skovressource, samt at investeringer skal fokuseres på produktion af træprodukter med lang levetid også fra træ af lavere kvalitet. Vi mener ikke at dette er tilstrækkeligt dækket i opsummeringen af hvad EU-kommissionen vil gøre (boks på side 10) og

kunne have ønsket os mere målrettede initiativer med fastsatte deadlines, på samme måde som det er opsummeret i afsnit 3 om beskyttelse, genoprettelse og udvidelse af EU's skove.

I opsummeringen nævnes at EU-Kommissionen vil fremme brugen af Natura 2000-logoet til ikke-træ skovbaserede produkter og tjenester. Vi har svært ved at se formålet med dette, da ikke-træbaserede produkter fra skov kan have samme positive værdi for udviklingen lokalt, også fra arealer der ikke er omfattet af Natura 2000-beskyttelse.

Strategien nævner behovet for at sikre at brugen af træ til energiformål er bæredygtig og EU-Kommissionen har også præsenteret et forslag om at revidere direktivet for vedvarende energi. Herunder at stramme bæredygtighedskravene og begrænse muligheder for at give statsstøtte til ren elproduktion af biomasse og støtte til energi der er produceret af stammer, som kan anvendes til tømmer og finer, samt rødder og stubbe. Dansk Skovforening er enige i at der skal arbejdes for at udnyttelsen af træ optimeres og at bruge af træ til mere varige produkter fremmes. Vi mener dog at revisionen af VE-direktivet er for detaljeret. For detaljer henvises til vores høringssvar til det reviderede VE-direktiv.

Beskyttelse, genoprettelse og udvidelse af EU's skove til håndtering af klimaforandringer og tab af biodiversitet (afsnit 3)

Der er ingen tvivl om, at skovene og deres udnyttelse spiller en væsentlig faktor for både håndtering af klimaforandringer og imødegåelse af tab af biodiversitet. Vi mener dog, at EU-Kommissionen i strategien tegner et forvrænget billede af skovenes tilstand. Vi mener ikke at de forholder sig til at ændringer i skovene tager tid, samt anerkender den indsats der allerede er iværksat gennem fx Natura 2000-implementeringen, frivillig certificering og bæredygtighedskrav i VE-direktivet.

Udkastet til skovstrategien afspejler en opfattelse af skov i EU-Kommissionen, hvor:

- Skoven er under pres blandt andet som følge af skovdrift
 - Uagtet at tilvæksten overstiger hugsten
- Skovens tilstand er ringe i Natura 2000-områderne.
 - Uagtet at Natura 2000 alene vurderes på 5 indikatorer, og hvor en lav score på en indikator fx dødt ved resulterer i, at alle skovnaturtyper havner i økosystemkategorien "ringe".
- Der er behov for hurtigst muligt at beskytte, genoprette og vedtage biodiversitetsvenlig praksis i skoven/skovdriften.
 - Uagtet at skovene vokser, og at skovejere arbejder for at sikre stabile skov, hvor der tages hensyn til biodiversiteten og en stor del af skovarealet er skovcertificeret
- Renafdrift er problematiske og naturnær skovdrift er godt. Kommissionen vil udvikle guidelines til naturnær skovdrift og kriterier for en naturnær skovdrifts-certificeringsordning.
 - Uagtet at naturnær skovdrift er et bredt koncept, der ikke kan defineres i en top-down EU-certificeringsmetode.

- Uagtet at der allerede er lokale initiativer, såsom ProSilva-netværket, der er baseret på en sund kombination mellem videnskab og praktisk erfaring og som inkluderer skovens økonomiske funktioner.
- Uagtet at der allerede er to anerkendte og velfungerende skovcertificeringsordninger for bæredygtig skovdrift.

EU-Kommissionens vil identificere yderligere kriterier for bæredygtig skovdrift inklusiv fastlægge intervaller og grænseværdier. Specielt i relation til økosystemtilstand, biodiversitet og klimaforandringer. Vi finder at EU-Kommissionen med den tilgang negligerer den fortløbende proces i [Forest Europe](#) -samarbejdet, der har udviklet og løbende videreudvikler kriterier og indikatorer på bæredygtig skovdrift igennem årtier.

Strategien nævner at medlemsstaterne er blevet anbefalet særligt at indtænke skov og skovbrug ind i forberedelserne af CAP-strategiplanerne for 2023-2027 med det mål, at fremme bæredygtig skovdrift og skovrejsning, øge skovens multifunktionelle rolle og skovens rolle som CO₂-sink, samt fremme beskyttelse af arter og skovnaturtyper. Dansk Skovforening ser frem til at se den danske CAP-strategiplan og håber, at Danmark har fulgt EU kommissionens anbefalinger både i forhold til indholdet, men vil følge anbefalingen om en tæt inddragelse af skovbrugets interessenter i udarbejdelsen af CAP-strategiplanen.

Overvågning, rapportering og dataindsamling for skovene, samt forslag om strategiske planer (afsnit 4)

Dansk Skovforening er enig i, at overvågning og valide data for skovene og deres udvikling er vigtig for at træffe de rette beslutninger – både på EU-niveau, nationalt niveau og på de enkelte ejendomme. På det foreliggende grundlag forholder vi os afventende til ideen om en EU lov om EU's skovovervågning, rapportering og dataindsamling. Vi savner at strategien sammenkobler dette til den nuværende nationale skovovervågning (NFI) og den nuværende afrapportering til Forest Europe.

Vi er bekymrede for, at der i forslaget vil blive fokuseret for meget på brug af remote sensing (satellitbaseret overvågning) og besparelser (feltobservationer er dyre), på trods af at strategien anerkender, at der er udfordringer forbundet med brug af satellitbaseret overvågning, samt at overvågningen ikke tager nok højde for at skovstrukturen i de enkelte lande varierer meget.

Dansk Skovforening er bevist om at ikke alle lande har et NFI-program, som lever op til EK-kommissionens ønsker og forventninger og at data for de enkelte lande derfor kan være svære at sammenligne. Vi mener dog, at det vil være mere omkostningseffektivt, at bringe landene op på et acceptabelt niveau fremfor at opbygge en EU-institution, som skal stå for en samlet overvågning og rapportering.

Danmarks skove er fragmenterede og uhomogene. Mulighederne for fejlfortolkninger af satellitbilleder af Danmark er overhængende. Danmark har lagt et stort arbejde i den nationale skovstatistik (NFI'en) og data kan ikke troværdigt tilvejebringes uden at satellitovervågningen koordineres med den nationale feltbaserede skovstatistik.

I forslaget er der også indeholdt et ønske om løbende og omkostningseffektiv overvågning og rapportering i forhold til EU's særlige prioriteter som fx biodiversitet og klima med udgangspunkt i satellitbaserede data. Her er det vigtigt, at det sikres, at data afspejler reelle ændringer og ikke blot er udtryk i tilfældige variationer i de anvendte målemetoder.

EU-Kommissionen foreslår at der stilles krav om at medlemslandene skal udarbejde strategiske planer med visioner for skovene og den skovbaserede sektor, som rækker 10, 30 og 50 år frem. Formålet er at vurdere, hvordan de enkelte lande vil sikre, at de leverer på målene i strategien særligt i forhold til overgangen til en klimaneutral økonomi, forbedringer af biodiversiteten og en cirkulær økonomi, samt reduktionsmålene i LULUCF. Dog uden at planerne skal godkendes af EU. Dansk Skovforening kan bakke op om forslaget og det vil give en god anledning til løbende at forholde sig til den langsigtede udvikling af skovene.

En stærk forsknings- og innovationsdagsorden (afsnit 5)

Dansk Skovforening er enige med EU- Kommissionen i at forskning og innovation er helt essentiel for at nå EU's ambitiøse mål. Både inden for skovdrift og hele skovsektoren og for anvendelsen af træ som materiale. Det er derfor af stor betydning, at der gøres mere for at styrke denne dagsorden. I en dansk kontekst skal vi pege på, at det vil gøre det lettere for mindre skovlande at deltage i større fælles EU-projekter fx under Horizon 2020, hvis ikke deltagelse var betinget af bidrag fra nationale forskningspuljer.

Til sidst skal vi bemærke, at dette forslag er en del af "fit for 55"-pakken og vores bemærkninger skal ses i sammenhæng med vores bemærkninger til lovforslagene vedrørende revision af forordningen om drivhusgasemissioner og -optag fra arealanvendelse, ændret arealanvendelse og skovbrug (LULUCF) og revision af direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (VE-II).

Med venlig hilsen

Tanja Blindbæk Olsen